

Straż Polska

Dziennik polityczny i społeczny.

Redakcja i administracja ul. Przejazd № 8, skrzynka pocztowa 132. Telefon № 32.

CENY PRENUMERATY:

W Łodzi z odnośzeniem do domu miesięcznie mk. 5,50
Z przesyłką pocztową „ 6,40

Cena pojedynczego numeru 25 fenigów.

Administracja otwarta od godz. 7 rano do 7 wieczór, w niedziele i święta od 7 do 10 rano. Redakcja czynna od godz. 5 do 10 wiecz. codziennie. Redaktor przyjmuje od 6 do 7.

OGŁOSZENIA: Nadesłane przed terminem mk. 3.—
i w tekście nad telegramami—mk. 4.— Reklamy po tekście
(4 szp.) — mk. 2.25 Nekrologja (4 s. pałt.) mk. 1.50. Zwyczajne
ogłoszenia (6 szp.) — 1.—. Drobne ogłoszenia 15 fen. za wyraz
Każde ogłoszenie najmniej mk. 1.50.
Ogłoszenia zamiejscowa 10 proc. drożej

Teatr Polski
Cegielniana 63,
poddyktę: Fr. Rychlewskiego.

Poniedziałek 6X specjalne widowisko dla żołnierzy po cenach najniższych (od 40 f. do 3 Mk.)
„Małżeństwo Loli”
Komedja w 3 akt. H. Zbierzchowskiego.

Wtorek 7 października
„POPYCHADŁO”
(Premjera!)
Sztuka w 5 akt. J. Szutkiewicza.

Sroda, 8 października r. b.
Miss Hobbs
Komedja w 4 akt. K. Jerome'a.

Wojska angielskie ewakuowały Archangielsk. Bombardowanie Kronsztadtu. Spisek antybolszewicki w Moskwie.

Telegramy.

Strajk kolejarzy angielskich.

Wojska angielskie ewakuowały Archangielsk.

Komunikat Sztabu Generalnego.

Warszawa, 5 października (PAT).
Front litewsko-białoruski.
Walki na przyczółkach mostowych rzeki Berezyny trwają w dalszym ciągu. W kontratakach w rejonie Borysowa i Lepla oddziały nasze rozbiły atakującego przeciwnika, biorąc 240 jeńców i karabiny maszynowe.
Front Wołyński:
Spokój.
Wz. szefa sztabu generalnego pułk. Haller.

Zwycięska ofenzywa antybolszewicka

Praga, 5 października (PAT). — Cz. B. P. donosi z Omska, że pierwsza część ofenzywy antybolszewickiej została ukończona zwycięsko. W ciągu tej ofenzywy wzięto do niewoli 7,000 bolszewików, zdobyto 130 karabinów maszynowych i 20 dział. Wojska znajdują się w pobliżu Tobolska.

Spisek antybolszewicki w Moskwie.

Wilna, 5 października (PAT) — Nadeszła tutaj z Moskwy następująca spóźniona wiadomość:
We czwartek dnia 25 września b. r. w czasie posiedzenia naczelnych władz komunistycznych niewyśledzeni dotąd sprawcy rzucili bombę. Odłamkami bomby zostali zabici następujący komuniści: Zagorski, Holeyew, Razdżelnow, Kropotow, Kolbin, Tankus, Kwaz, Ignatow, Tito i Rubinstein. Oprócz tego zostało 17 komunistów ranionych. Między innymi ciężko ranni zostali Sitakłow i Bucharin. Dla wykrycia sprawców zamachu wydelegowano nadzwyczajną komisję śledczą.

Plebiscyt w Luksemburgu.

Paryż, 5 października (tel. wł.) Aj. Havasa donosi, że w Luksemburgu odbył się polityczny i ekonomiczny plebiscyt. Większość ludności opowiedziała się za Karaliny i za związek celny. Z Francją jak wiadomo, przed wojną Luksemburg pozostał w związku celnym z Niemcami.

Liczba strajkujących.

Londyn, 5 października (tel. wł.) Liczba strajkujących wynosi obecnie 564 tysięcy. Nadto 400 tys. pozostałych urzędników kolejowych zmuszonych zostało prze-rwać pracę. Znaczna liczba przedsiębiorstw została już z powodu braku węgla zamknięta. Przewiduje się, że bezrobocie przymusowe dotknie również kopalnie albowiem wywóz dobytego węgla jest przez strajk kolejowy uniemożliwiony.

Jak długo wytrzymają strajkujący.

Londyn, 5 października (tel. wł.) Rząd zdecydowany jest zwalczać wszelkimi środkami strajk, który sagraża egzystencji kraju. Fundusze strajkowe starczą, według przypuszczeń, na osiem do dziesięciu dni.

Wywóz węgla zakazany.

Londyn, 5 października (tel. wł.) Dzienniki donoszą, że rząd wydał rozkaz zabraniający wywozu węgla.

Ludność spieszy rządowi z pomocą.

Londyn, 5 października (tel. wł.) Dla prawidłowego zaopatrzenia ludności w żywność, rząd zmobilizował wszystkie samochody. Na wezwanie rządu zgłosiło się 250 tysięcy ochotników dla obsługi powyższych samochodów.

Żywności starczy na 14 tygodni.

Londyn, 5 października (tel. wł.) Ze źródeł rządowych zapewniają, że zapasów żywności starczy na 14 tygodni. Benzyny

starczy na 9 tygodni. Rząd posiada również znaczne zapasy węgla.

Eskadra bojowa nad Tamizą.

Londyn, 5 października (tel. wł.) Pierwsza eskadra bojowa otrzymawszy nagle odpowiedni rozkaz, udała się nad Tamizę.

Kobieta dyktatorem żywnościowym w Londynie.

Londyn, 5 października (tel. wł.) Miss Hopwood powierzono organizację zaopatrzenia w żywność okręgu londyńskiego, obejmującego 5 milionów mieszkańców.

Podwojenie obsługi powietrznej.

Londyn, 5 października (tel. wł.) Z powodu strajku kolejowego, podwojono liczbę aeroplanów, zapewniających komunikację pocztową Londynu z Paryżem i Brukselą. Z komunikacji tej korzysta wyłącznie rząd.

Odezwa rządu.

Londyn, 5 października (tel. wł.) Rząd zwrócił się z wezwaniem do kraju, zwracając uwagę na konieczność oszczędzania benzyny, światła, węgla i żywności, możliwie najniższego korzystania z telefonów i telegrafu. Dyrektor poczty ogłasza, że nie przyjmuje przesyłek pocztowych za granicę, do kolonii i odległe prowincje kraju.

Tryumfy oratorskie Wilsona.

Nowy Jork, 5 października (tel. wł.) Republikanie są widocznie zadowoleni z przemówienia podróży agitacyjnej Wilsona. Mowy prezydenta na korzyść ratyfikacji pokoju i Ligi Narodów wywołały żywe zainteresowanie i tam gdzie zostały one wygłoszone, ludność domaga się natychmiastowej ratyfikacji.

„New York Times” sądzi, że przewaga opinii na korzyść Wilsona w przekonaniu, że lepiej rozzerwać do pewnego stopnia cały strajk niż zgodzić się na zmiany, których domagają się republikanie.

Bombardowanie Kronsztadtu.

Londyn, 5-go października (tel. wł.) Do „Timesa” donoszą z Helsingforsu, że w ciągu ostatnich tygodni rzucono na Kronsztadt około 70 ton materiałów w bombowych.

Stany Zjednoczone obawiają się strajku kolejowego.

Londyn, 5 października (tel. wł.) Korespondent „Timesa” w Waszyngtonie że przewrotowe wpływy, które przyczyniły się do wywołania strajku kolejowego w Anglii, działają również w Stanach Zjednoczonych aby wywołać analogiczny kryzys.

Paryż, 5 października (tel. wł.) „Matin” donosi, że ewakuacja Archangielska została ukończona. Aczkolwiek w mieście panuje spójność proklamowano stan oblężenia. Nadto przyjęto cały szereg środków zapobiegawczych obecnie wykonywany jest projekt mobilizacji narodowej armji rosyjskiej, do której w wielkiej liczbie przybawają dezertersy z armji bolszewickiej.

Kłęsk strajku metalowców.

Nowy Jork, 5 października (tel. wł.) Przedsiębiorcy liczą, że robotnicy metalowcy wrócą do pracy. Wódz strajkujących Foster wyznał, iż bezrobocie proklamowane zostało za wcześnie.

Porażki bolszewików.

Sztokholm, 5 października (tel. wł.) Donoszą z Rewla, że przejęty został radiotelegram bolszewicki, w którym komuniści przyznają się, że Woroneż jest w przededniu upadku i że droga na Orzeł jest otwarta. Radio przypisuje wielkie znaczenie utracie Kurska i Korotopu, w których toczyły się walki na ulicach.

Wschodnia Galicja --- Polsce.

Łódź, 5 października (PAT). Wczoraj odbył się tu wiec młodzieży akademickiej bez różnicy zabarwienia politycznego. Uchwalono rezolucję, że młodzież wszechniczy lwowskiej nie dopuści nigdy do tego, ażeby tak zwana Galicja wschodnia była komukolwiek innemu przyznana niż Polsce. Podobnej decyzji krzywdzącej naród przeciwstawia się młodzież czynnie i zadokumentuje ponownie, że ziemia ta była i jest polską.

Konferencja Czerwonego Krzyża w Kopenhadze.

Kopenhaga, 5 października (tel. wł.) Niedługo odbędzie się tutaj konferencja Czerwonego Krzyża, w której wezmą udział przedstawiciele Francji, Anglii i Rosji.

Według „Politiken”, republika szwedzka również wyśle na konferencję kilku znanych członków swego rządu. Dziennik ten sądzi, że na konferencji będzie rozważana możliwość pokoju między koalicją, sowiekami i państwami bałtyckimi.

Wilson ciężko zaniemógł.

Wiedeń, 5-go października (PAT).— B. K. donosi z Zurichu pod datą 4 b. m. Jak wynika z doniesień waszyngtońskich choroba Wilsona jest bardzo niebezpieczna, a stan jego wywołuje wielkie zaniepokojenie.

W całym kraju z ogromnym natężeniem śledzą przebieg choroby. Biuletyn wczorajszy brzmiał niepomyślnie. Specjaliści wątpią czy pacjent wróci do zdrowia.

Wiedeń, 5-go października (PAT).— B. K. podaje ze Stokholmu pod datą 4/10. Według doniesień z Waszyngtonu ostatni biuletyn z Białego Domu opiewa. Stan zdrowia prezydenta Wilsona jest mniej pomyślny. Prezydent odczuwa zmęczenie i pozostawał dzień cały w łóżku.

Wiedeń, 5-go października (PAT).— B. K. donosi z Waszyngtonu pod datą 5/10. Neurolog Dardun z Eiladelfji wezwany do Wilsona orzekł, że stan zdrowia Wilsona jest poważny. Biuletyn wydany 4 stwierdza, że stan zdrowia nie uległ zmianie. Do łóżka chorego wezwano jego córkę.

Nota niemiecka w sprawie opuszczenia terenów nadbałtyckich.

Wiedeń, 6-go października (PAT).— B. K. donosi z Berlina.

W odpowiedzi na notę gen. Mudanta dotyczącą ewakuacji przez Niemcy prowincji nadbałtyckich przesłał rząd niemiecki do Paryża następującą notę.

Na skutek noty z dnia 28 września rząd niemiecki największy nacisk kładzie na stwierdzenie faktu, że stale jak najenergiczniej dążył do tego, by wycofać wojska niemieckie z prowincji nadbałtyckich i z Litwy.

W tym celu między innymi zażądał rząd niemiecki 25 września, aby tym oddziałem, które nie zastosowały się do rozkazu opuszczenia tych prowincji, wstrzymano wypłacanie żołdu oraz nie wydawano dalszego zaopatrzenia. Poza tym w celu przeszkodzenia wzrostowi tych sił zarządził zamknięcie granic niemieckich od strony Kurlandji, jako też wydany został rozkaz strzelania do oddziałów, któreby chciały te granice przekroczyć. Gen. von der Goltz odwołany został ze swego stanowiska, na jego miejsce mianowano naczelnym kwatermistrzem nad wojskami znajdującymi się na północny wschód od Niemiec gen. Eberhardta aż do czasu przeprowadzenia całkowitego odwrotu.

Wreszcie wystosował rząd niemiecki do tych wojsk odezwę nawołującą do spełnienia obowiązku i wyraźnie wskazującą na jakie niebezpieczeństwo i niedolę narażają one ludność kraju jeśli trwać będą nadal w nieposłuszeństwie. Rząd niemiecki ma silną wolę uczynić wszystko co w jego mocy, aby wypełnić obowiązek opróżnienia tych obszarów. Rząd niemiecki musi jednak zaliczyć najostrzejszy protest przeciwko wyrażonemu w nocie marszałka Focha zagrożeniu środkami przymusowymi zmierzającymi do pozabawienia Niemiec

środków żywności przez wznowienie blokady.

Aby rządowi sprzymierzonym i zaprzyjaźnionym umożliwić przekonania się o szczerości i powadze swego postępowania zaprasza rząd niemiecki rządy sprzymierzone i zaprzyjaźnione na narady, celem poczynienia potrzebnych zarządzeń. W tym celu proponuje rząd niemiecki utworzenie komisji, składającej się z przedstawicieli Niemiec z jednej oraz przedstawicieli państw sprzymierzonych i zaprzyjaźnionych z drugiej strony.

Wielki wiec mieszczański.

Wczoraj w godzinach popołudniowych w przepelnionej słuchaczami Sali Koncertowej, odbył się wiec, zwołany przez klub sejmowy „Zjednoczenie mieszczańskie, na którym przemawiali posłowie Roset, Szybilo i poznaniak Kraina.

Zebrań zagał poseł Szybilo, objaśniając zebranych w krótkich słowach o celach i zamierzeniach organizującego się Zjednoczenia mieszczańskiego.

Po wybraniu p. St. Majewskiego na przewodniczącego zebrania, zabrał głos poseł Roset i w przemówieniu dłuższym poruszył cały szereg spraw t. zw. bałtyckich z dziedziny polityki zewnętrznej i wewnętrznej. Mówił o nieudolności i niefachowości naszego rządu, ilustrował przykładowo politykę bolszewicką przez znanych szerokiemu ogółowi Osmolowskich i innych, zastanawiał się nad reformą agrarną i brakiem większości w Sejmie, piętnował w dosadnych słowach paskarstwo i lapownictwo, wzywając zebranych do samosądu w wypadkach sprzedajności urzędników wprost do prokuratury, gdyż wszelkie zażalenia wysyłane do władz nie odnoszą skutku, ponieważ lapownicy usunięci z jednego urzędu, dostają zaraz posady jeszcze lepsze w drugim urzędzie. W czasie podróży mojej do Łodzi mówił poseł dowiedziałem się w wagonie o czterech wypadkach, gdzie usunięci z lapownictwa urzędnicy, grasują najspokojniej jako pracownicy innego resortu. Oświetlał robotę niemiecką, dążącą do zdeskrydetowania nas za granicą, robotę mądrą a podłą, którą popierają nasi socjaliści, a mówiąc o nekającej nas aprowizacji przetrząsał wiadomości przed głodem większych środowisk. Nawoływał w końcu do jednoczenia się mieszczan, do stworzenia silnego stanu trzeciego do spierzenia tym sposobem wszystkich niemił naszych, a szczególnie Łodzi, która zawdzięcza swój rozwój pracy i polowi polskiemu.

Następny z rządu przemawiał poznaniak poseł Kraina, który całe swe przemówienie poświęcił sprawie skonsolidowania mieszczactwa nie w imię jakichś hasel partyjnych albo stanowych ale w imię wspólnego nam wszystkim hasła, dobra Rzeczypospolitej.

Przez szerzenie samowiedzy, tworzenie kooperatyw, zakładanie banków, kupowanie li tylko u swoich stworzymy silny stan mieszczafski, bez którego Polska obyć się nie może i wyemancypujemy się z pod wpływow żydowskich i niemieckich. Ilustrując przykładowo z Poznania, które tak mężnie stawia czo-

ło zarówno żydom jak i Niemcom apelował do inteligencji, aby stanęła do pracy wspólnej, mającej przynieść odrodzenie Krajowi, zwyciężając walkami klasowymi czy też stosownymi.

Ostatni zabrał głos poseł Szybilo, który wskazywał na potrzebę zorganizowania się mieszczactwa w Łodzi i współpracy inteligencji, krytykował naszych działaczy socjalistycznych, wreszcie przeszedł do sprawy najważniejszej t. j. do aprowizacji. Niedolestwo, brak inicjatywy naszego rządu szczególnie w sprawach aprowizacji udowodnił całym szeregiem faktów, które wywoływały wśród słuchaczy wesołość albo też zrozumiałe oburzenie.

Wspomniał o trzech tysiącach wagonów cukru w Gdańsku, które rząd spóźnił się zakupić, o sprowadzeniu całych mas towarów zbytkownych z zagranicy, kiedy tenże sam rząd poncza ciągle ludność o potrzebie oszczędności i sprowadzania z zagranicy tylko najniezbędniejszych artykułów.

Kiedy my, mówił poseł, nie otrzymujemy zawsze nawet przy obiecanych 120 granach cłiba a żołnierze walczący na froncie czasami i nie dostają pożywienia, oficerowie nasi na tyłach, otrzymują miesięcznie dla siebie, a często i dla żon „lewych“ po 30 kg. białej maki amerykańskiej, 18 kg. mięsa, 5 i pół kg. tłuszczu i 600 sztuk papierosów. (Na sali wołania: „a co robią nasi posłowie?“). Chłop i ziemianin nie dostarcza rządowi zboża, a sprzedaje go po cenach paskarskich żydom, a i rząd oznaczając opłatę za korzec żyta po Mk. 9.—, sprzedaje go konsumentowi po cenie mk. 120.—, zadawalniając się skromnym zarobkiem t. j. 33 procentami.

Tak handlować i my potrafimy i każdy z nas będzie napewno sprzedawał produkty z mniejszym zarobkiem.

Kończąc, wykazywał, że przeżywamy chwile nadzwyczaj groźne i tylko wysiłek wszystkich warstw narodu może nas przed katastrofą uratować.

Po odczytaniu i przyjęciu rezolucji o aprowizacji, o konieczności stworzenia większości sejmowej i o potrzebie zorganizowania się mieszczactwa zabrał głos poseł, odkładając zapowiedzianą konferencję rzemieślniczą, z powodu pory spóźnionej do chwili ponownego przyjazdu posłów.

Zebrań żywo interesowali się wywodami mówców, darząc ich obficie oklaskami.

Co słyszać nowego?

Posiedzenie Rady Miejskiej.

— Posiedzenie Rady Miejskiej odbędzie się we wtorek, dnia 7 października r. b. o godz. 6 po poł.

Wczorajszy odpust.

(c) W dniu wczorajszym z powodu dorocznego święta Najśw. Marii Panny Różańcowej, odbył się odpust w parafii św. Stanisława Kostki, który ze względu na rzadkie i uroczyste ceremonie, których Łódź dotychczas jeszcze nie widziała — ściągnęły tłumy pobożnych.

Nabożeństwo odpustowe poprzedziły

nieszpory, odprawione w sobotę o godz. 7 wieczorem.

Wczoraj zaś o godz. 11-ej przed południem, z uroczystą sumą wyszedł prefekt szkół średnich ks. prał. Bilski, przybyły do Łodzi ze Lwowa, asystowali mu zaś księża prefekci dr. Krawczyk i Chrościński. Ceremoniarzem był ks. pref. Rabiński. W nabożeństwie uczestniczyli liczni duchowni z parafii łódzkich.

Na chórze, śpiewacy chóru sumowego wykonali mszę jubileuszową Mittera, a na Offertorium — Stabat Mater № 8, na sopran (Grabowska), alt (K. Merowa), tenor (Ulas) i bas (Pentczak).

Po sumie wyszła na kościół, do pięciu ołtarzy, uroczysta procesja, w czasie której księża Rabiński, Wyszyński, ks. major Ostachowicz, ks. major Szczepeński i ks. prał. Bilski odśpiewali ewangelję św. zaś ks. prał. Tymieniecki odmawiał z ludem różaniec.

Chór prymaryjny wykonał przepisane śpiewy różańcowe, poczem celebrians, stanawszy przed wielkim ołtarzem pobożności wiernych.

Nabożeństwa ukończyły się o godz. 1 i pół po południu, wspaniałością swą budząc wśród ludu niebywałe wrażenie.

Z pomiarów miasta.

(a) Po przeprowadzeniu petratacji i okoliczności mastami, wydział pomiarów miasta Łodzi rozpozyna wkrótce pomiary triangulacyjne w rejonie Łodzi na przebieżeniu przeszło 500 km. kw.

Ujęcie bandytów.

(c) Funkcjonariusze i brygady policji łódzkiej ujęli poszukiwanego niebezpiecznego bandytę, 24-letniego Władysława Oleksika i współniezkę jego, Wesołowską.

Oleksik przyszedł się przy badaniu do sześciu napadów bandyckich, oraz wydał jednego ze swych towarzyszy, Bolesława Kolubinskiego, leżącego się obecnie w szpitalu, Wesołowska, jako uczestniczka napadów, ukrywała i przenosiła bandytom broń.

Roboty akordowe.

(c) Wydział budowlany przy magistracie m. Łodzi opracowuje obecnie cennik robót akordowych dla robotników miejskich.

Cennik ten wejdzie w życie następnym razem po zatwierdzeniu przez Zarząd miasta.

Podług cennika tego robotnicy zarabiać będą daleko więcej niż obecnie, a ta jedynie różnica, że — zamiast politykować i próżniaczyć — zmuszeni będą pracować.

Teatr, muzyka i sztuka.

Teatr Polski.

Dzisiaj w poniedziałek odbędzie się specjalne widowisko dla żołnierzy, na którym uszaje się arcyzabawna komedia H. Zbierzchowskiego „Małżeństwo Loli“ z p. Zbikowską i Rychłowskim w rolach naczelnych. Ceny miejsc najniższe.

Prosimy o odnowienie prenumeraty na m-cPaździernik r.b

„KINO-RESURSA“
ul. Kilińskiego Nr. 117.

Dojazd tramwajem
4 i 10
do regu Główniej i Kilińskiego.

Program:

Bracia Rywale

nadzwyczaj zajmujący dramat życiowy
w 5 aktach ze słynnym tragikiem **BASSERMANEM**

Nad **Zajęcie Wilna przez wojska Polskie**

Zmiana programu we wtorek.

Początek przedstawienia od 7
9 wiecz., w soboty od 5, 7 i 9,
w niedzielę od 3, 5, 7 i 9 wiecz.

Ceny miejsc:

I II III
dla nieczłonków 3.— 1.90 1.—
dla członków Tow. 1.60 1.— .60
Dla dzieci i żołnierzy cena biletów członkowskich.
Członkowie przoszeni są o przedstawienie biletów członkowskich przy kasie.

Dom Handlowo-Agenturowy
L. Koźmiński i I. Nieniewski
Piotrkowska 83.
Sprzedaje samochody osobowe i towarowe najlepszych marek zagranicznych.

Słomę prasowaną

w ładunkach wagonowych pochodzącą z Kongresówki ma loco wagon, Kalisz do sprzedania.
Dom Rolniczo-Handlowy Dr. Toussaint,
Poznań, Tel. Adr. Toussaint.

Dr. H. Sadkowskiego

Choroby wewnętrzne
specjalnie żółtaczki i kiszki
Łódź, ul. Piotrkowska № 120
Od 9—11 r. i od 5—7 po poł.

Dr. Dutkiewicza

Ordynator Szpitala Miejskiego dla chorób skórnych i wenerycznych.

ul. Piotrkowska 50.
od 9—11^{1/2} r. i od 4-7 po poł.

Dr. Feliks Skusiewicz

ul. Andrzeja № 11.
Choroby skórne i weneryczne
Godziny przyjęć: od 9—11 i do 6—7 ipół p. p. Panie 11—12 rano.

Chłopiec

wieku lat 16 do 17, porządnych rodziców potrzebny do posytek.

Zgłaszać się od 8—1 rano w firmie „Z. Terakowski i S-ka, Piotrkowska 99“

MEBLE

wszelkiego rodzaju w dużym wyborze poleca ze składu

„**DAK**“

Piotrkowska nr. 147

Kosmetyki, perfumy, dezodoranty, pastylki Belgijskie z marką „Kogut“ (Krajowa Walda). Zadać w aptekach, składach aptecznych „Pastylek Belgijskich, a marką „Kogut“

Maszyna do pisania „Polska“ Blocka i Violello do sprzedania tanio. Drogocenniejsze.